

Універсальні теплові апарати (плити)

- **Класифікація плит залежно від виду енергоносія, робочої поверхні, виконання**

Плити належать до універсальних теплових апаратів, за допомогою яких здійснюється варка, жарка, а також допоміжні процеси теплової обробки продуктів під час виробництва кулінарної продукції.

► **Основні конструктивні рішення плит, їх номенклатура**

Плити кухонні вітчизняною промисловістю виготовляють трьох типів: на електричному обігріві, на газовому обігріві та твердопаливні, що і обумовлює різноманітність конструктивних рішень.

Твердопаливні плити випускають у двох виконаннях: секційні з двома жарильними поверхнями і однією тепловою шафою та секційні з двома жарильними поверхнями: ПСТ-2,5; ПСТ-1,5.

Газові плити випускаються також в двох виконаннях: секційні з жарильною шафою і без жарильної шафи: ПГСМ-2, ПГСМ-2Ш.

Електроплити поділяються на:

- секційно-модульні групуються на плити, виготовлення виробів на котрих здійснюється в наплитному посуді: ПЭСМ-4Ш, ПЭСМ-4, ПЭСМ-4ШБ, ПЭСМ-2, ПЭСМ-2К, і на плити, вироби на котрих готуються безпосередньо на жарильній поверхні: ПЭСМ-1Н, ПЭСМ-2НШ, для теплової обробки напівфабрикатів в функціональних та інших ємностях: ПЭ-0,51; ПЭ-0,51-01; ПЭ-0,17; ПЭ-0,17-01; ПЭ-1; ПЭ-2; ПЭ-3; ПЭ-4; ПЭ-4Ш;
- несекційні ЭП-7М, ЭП-8.

Таблиця 8.1 – Характеристика теплотехнічних показників роботи плит

Показники, що визначаються	Розрахункове рівняння	Складові елементи рівняння
Теплове напруження жарильної поверхні, кВт/м ²	$T_{жс} = \frac{P_{жс}^{нов}}{F_{жс}}$	$P_{жс}^{нов}$ – потужність конфорки, кВт; $F_{жс}$ – площа жарильної поверхні, м ²
Теплове напруження робочої камери шафи, кВт/м ³	$T_{ш} = \frac{P_{ш}^{об}}{V_{ш}}$	$P_{ш}^{об}$ – потужність ТЕНів шафи, кВт; $V_{ш}$ – об’єм камери шафи, м ³
Температурний перепад на жарильній поверхні, °С	$\Delta t_{жс} = t_{\max}^{жс} - t_{\min}^{жс}$	$t_{\max}^{жс}$, $t_{\min}^{жс}$ – відповідно максимальна і мінімальна температура жарильної поверхні, °С
Температурний перепад у жарильній шафі, °С	$\Delta t_{ш} = t_{\max}^{ш} - t_{\min}^{ш}$	$t_{\max}^{ш}$, $t_{\min}^{ш}$ – відповідно максимальна та мінімальна температура у шафі, °С
Енергетичний показник для жарильної поверхні	$E_{жс} = \frac{T_{жс}}{t_{\max}^{жс(сер)}}$	$t_{\max}^{жс(сер)}$ – середня максимальна температура жарильної поверхні, °С (400...450°С)
Енергетичний показник для жарильної шафи	$E_{ш} = \frac{T_{ш}}{t_{\max}^{ш(сер)}}$	$t_{\max}^{ш(сер)}$ – максимальна температура жарильної шафи, °С (300...350°С)
Теплоз’єм жарильної поверхні, кДж/м ² ·год	$D_{жс} = \frac{Q_1}{F_{жс} \cdot \tau}$	Q_1 – корисна теплота, кДж; τ – тривалість роботи апарата, год
Питома металоємність, кг/м ²	$M_m = \frac{M_{пл}}{F_{жс}}$	$M_{пл}$ – маса плити, кг
Коефіцієнт нерівномірності нагріву	$\alpha = \frac{\delta}{t_{сер}}$	δ – середньоквадратичне відхилення від середньої температури $t_{сер}$

► **Універсальні теплові апарати виробництва іноземних фірм, їх характеристики**

Плити призначені для приготування страв в наплитному посуді або безпосередньо на жарильній поверхні.

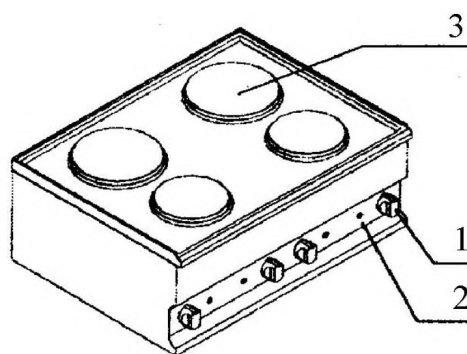
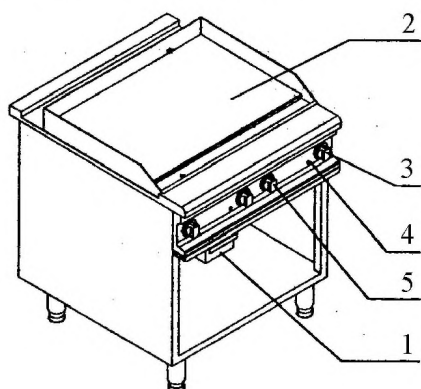

Рис. 8.1. Плита електрична EZ-7/P-L (виробництво фірми «KOGAST», Словенія): 1 – ящик для стікання жиру; 2 – жарильна поверхня; 3 – ручка терморегулятора; 4 – сигнальна лампочка; 5 – ручка головного вимикача

Рис. 8.2. Міні плита електрична ES-60-2N (виробництво фірми «KOGAST», Словенія): 1 – перемикач конфорки; 2 – сигнальна лампочка; 3 – конфорка

Технічні характеристики

Модель	EZ-7/P-L	ES-60-2N
Потужність, кВт	12,0	8,0
Розміри жарильної поверхні, мм	795×610	–
Діаметр конфорок, мм	–	2×220 + 2×180
Номінальна напруга, В	380	
Струм	Трьохфазний	
Частота, Гц	50	
Габаритні розміри, мм	800×700×875	600×600×340
Маса, кг	106	23

AEN-613

AEN-410

Рис. 8.3. Електричні плити АЕН-613 і АЕН-410 (виробництво фірми «ASCOBLOC», Німеччина)

► **Конструктивні особливості газових секційно-модульних плит закордонного виробництва**

Рис. 8.4. Плити газові (виробництво фірми «KOGAST», Словенія)

Плити призначені для проведення процесів варки, жарки, тушкування, пасерування та інших теплових процесів обробки продуктів у наплитному посуді.

Основними вузлами плит є конфорочні пальники, жарильна шафа, бортова поверхня, корпус плити разом з облицюванням. Розміри конфорочного пальника визначаються площиною зони нагрівання. На лицьову панель плит виведені ручки газових кранів, кількість котрих відповідає кількості конфорочних пальників. Жарильна шафа оснащена відкидними дверцятами. В нижній частині жарильної шафи знаходиться основний пальник. На лицьовій панелі є лімб терморегулятора та показчик температури.

► **Особливості конструкцій ТЕНових плит, плит із склокерамічною поверхнею, індукційних плит, плит типу «ВОК»**

Рис. 8.5. Електроплита із склокерамічною поверхнею PREMIUM-LINE та очисник склокерамічної поверхні (виробництво фірми «KÜPPERSBUSCH», Німеччина)

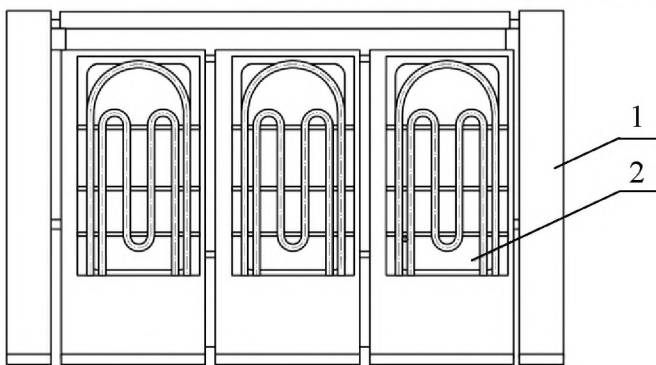

Призначені для здійснення процесів жарки, варки, випікання та інших теплових процесів обробки харчових продуктів з використанням наплитного посуду.

Плити відрізняються між собою кількістю, формою та розмірами конфорок, а також наявністю або відсутністю жарильної шафи.

Робочу поверхню плит утворюють закриті нагрівальні елементи, які виконані із склокераміки. Теплова енергія від конфорок передається у вигляді випромінювання. Конфорка має сенсор, який автоматично вмикає або вимикає нагрівачі, якщо на конфорку встановлюється або знімається наплитний посуд.

Основною перевагою таких плит є їх низька інерційність – нагрівання конфорок до максимальної температури здійснюється за декілька секунд.

Рис. 8.6. Плита електрична ПЕТ-0,51-03: 1 – бокова ого-рожа (каркас); 2 – конфорка (ТЕНи потужністю 2,5 та 1,6 кВт, які закріплені в пазах трьох опорів)

Плита індукційна GIU 2,5 призначена для кейтерингового обслуговування відвідувачів.

Плита має електромагнітрон, який генерує змінне електромагнітне поле. Він встановлений під робочою поверхнею плити. Енергія електромагнітного поля спрямована тільки в бік наплитного посуду, при цьому нагрівається тільки наплитний посуд, тобто втрати теплоти до навколишнього середовища відсутні. Ще однією особливістю індукційних плит є те, що вони мають функцію вимикання через 60 секунд, тобто плита вимикається автоматично через хвилину, якщо жарильна поверхня знаходиться без наплитного посуду.

Плита електрична ПЕТ-0,51 аналогічна за зовнішнім виконанням плиті ПЕ-0,51, і відрізняється нагрівальним елементом. Замість чавунної конфорки встановлена ТЕНова касета. Відбивач виконує функції піддону. Призначена ПЕТ-0,51 для теплової обробки напівфабрикатів у функціональних ємностях.

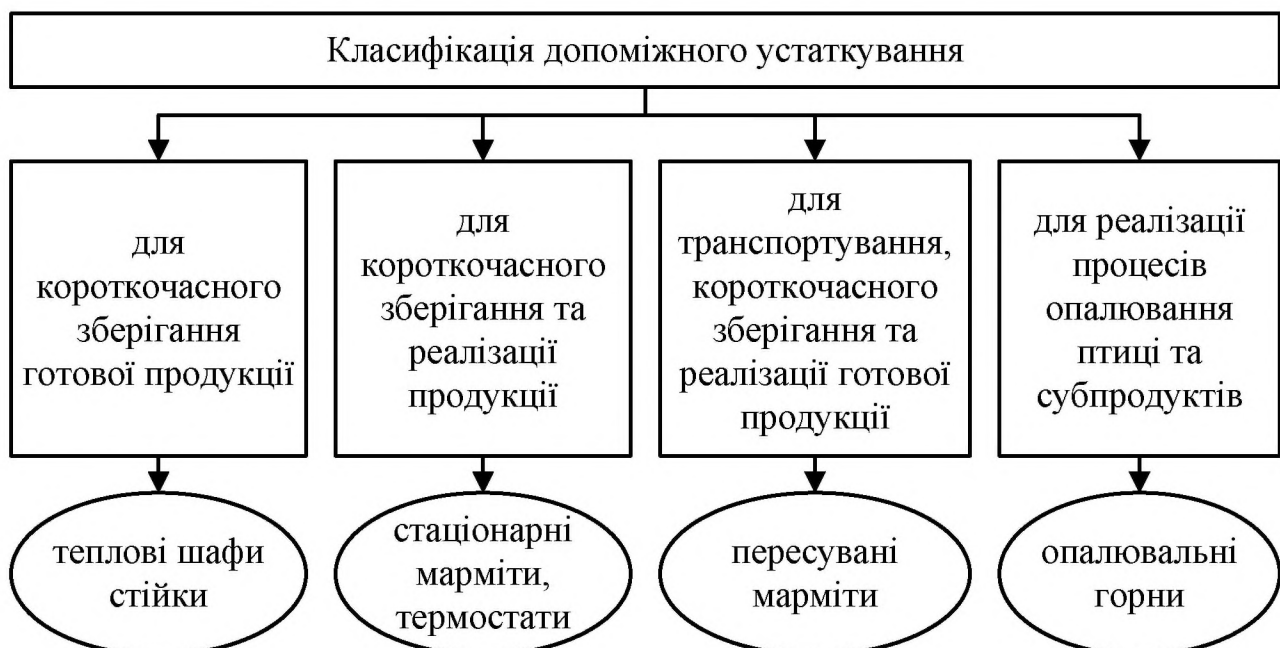
Рис. 8.7. Плита індукційна GIU 2,5 (виробництво фірми «GARLAND», США)

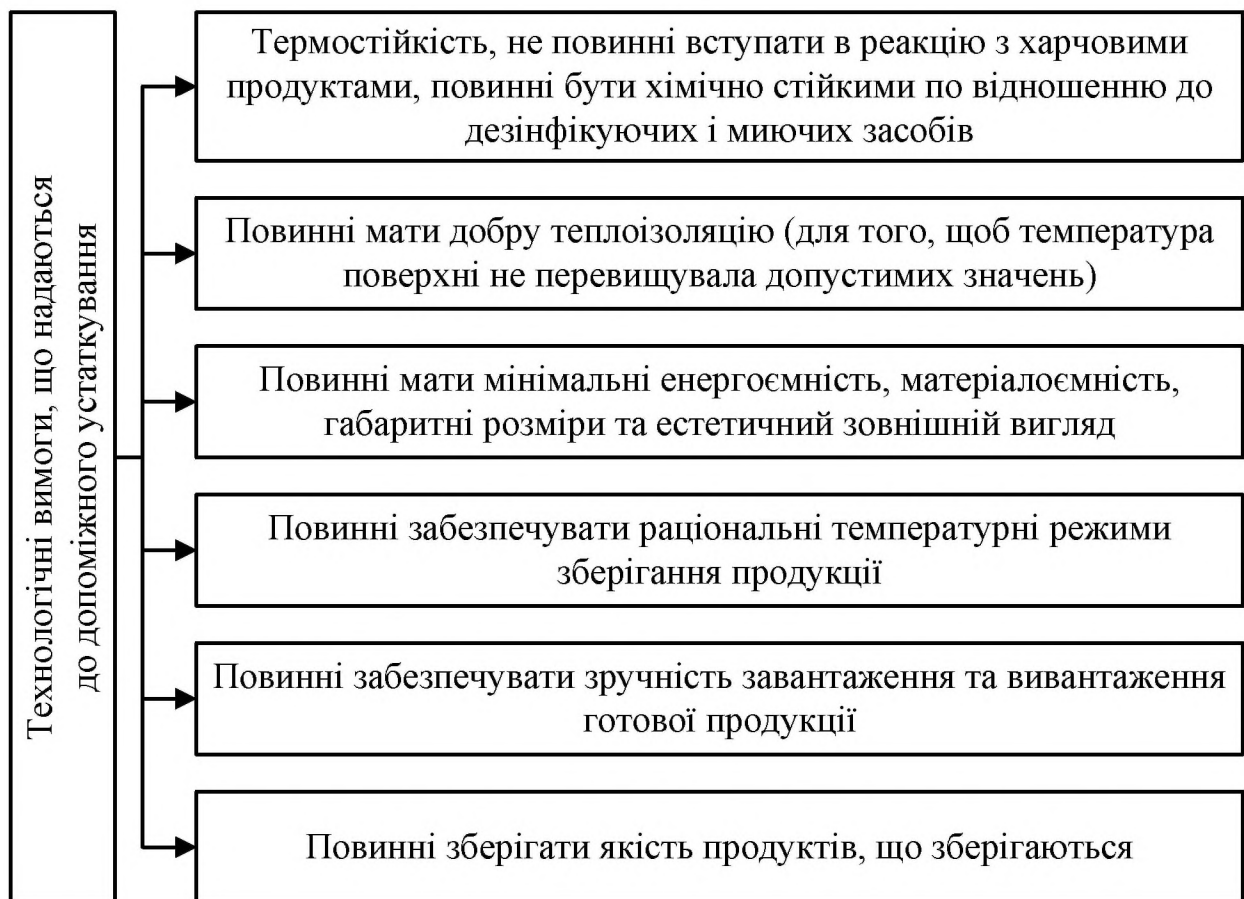
Допоміжне устаткування. Обладнання з використанням гастроємностей

► Призначення допоміжного устаткування. Класифікація, технологічні вимоги

Допоміжне устаткування призначене для підтримання в гарячому стані продукції як безпосередньо в закладах ресторанного господарства, так і під час транспортування її до місць реалізації.

► *Устаткування для роздачі та самообслуговування, його номенклатура*

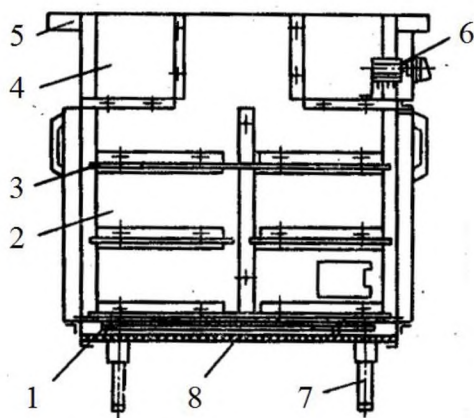

Рис. 10.1. Сійка тепла для роздачі СРТЭСМ: 1 – ТЕНи; 2 – тепла шафа; 3 – полиця; 4 – ніша; 5 – стіл; 6 – перемикач; 7 – ніжка; 8 – рама

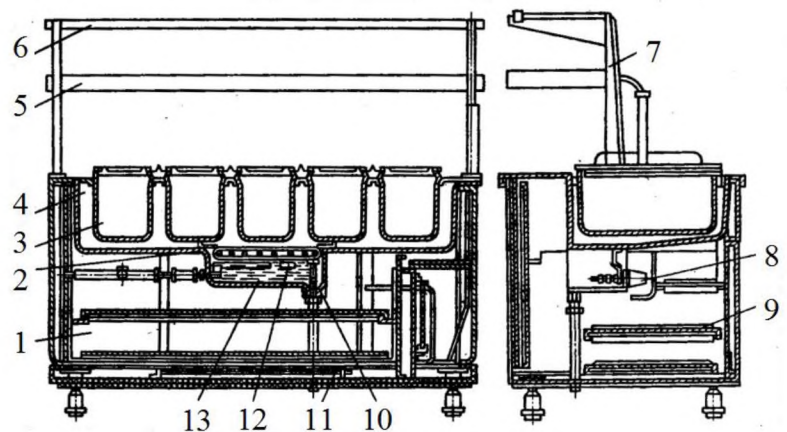

Рис. 10.2. Прилавок-мармит для других страв ЛПС-3: 1 – тепла шафа; 2 – парогенератор; 3 – мармітниця; 4 – паровий піддон; 5 – рампа; 6 – полка; 7 – сійка; 8 – реле тиску; 9 – полка теплової шафи; 10 – трубка переливання; 11 – ТЕН теплової шафи; 12 – поплавковий регулятор рівня; 13 – ТЕН парогенератора

Стойка тепла для роздачі СРТЭСМ призначена для підігріву тарілок перед порціонування страв. Випускається в секційно-модульованому виконанні, має стіл і теплову шафу, яку розділено на чотири частини. У відсіках розташовані полки для зберігання тарілок. Шафа обігривається чотирма ТЕНами.

► *Призначення, особливості конструкцій мармітів, роздавальних накопичувальних стопок, електротермостатів, теплових електричних шаф*

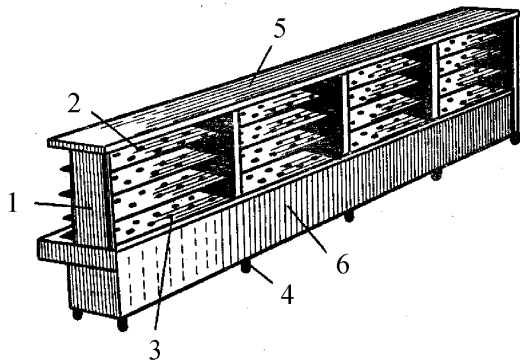

Рис. 10.3. Стойка-накопичувач СНР: 1 – бокова панель секції; 2 – полки; 3 – конфорки; 4 – ніжки; 5 – кришка; 6 – основа

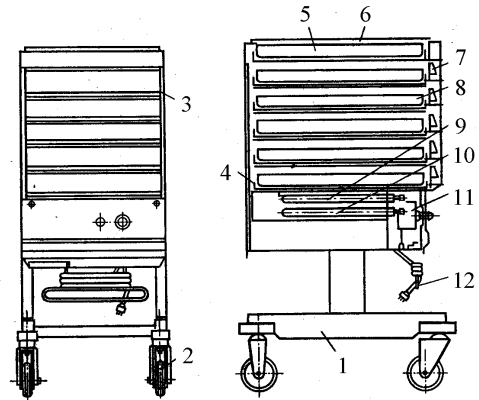

Рис. 10.4. Шафа пересувна тепла електрична ШПТЭ-1: 1 – каркас; 2 – колесо; 3 – кожух; 4 – піддон; 5, 8 – противні; 6 – кришка; 7 – напрямна; 9, 10 – ТЕНи; 11 – датчик-реле температури; 12 – шнур

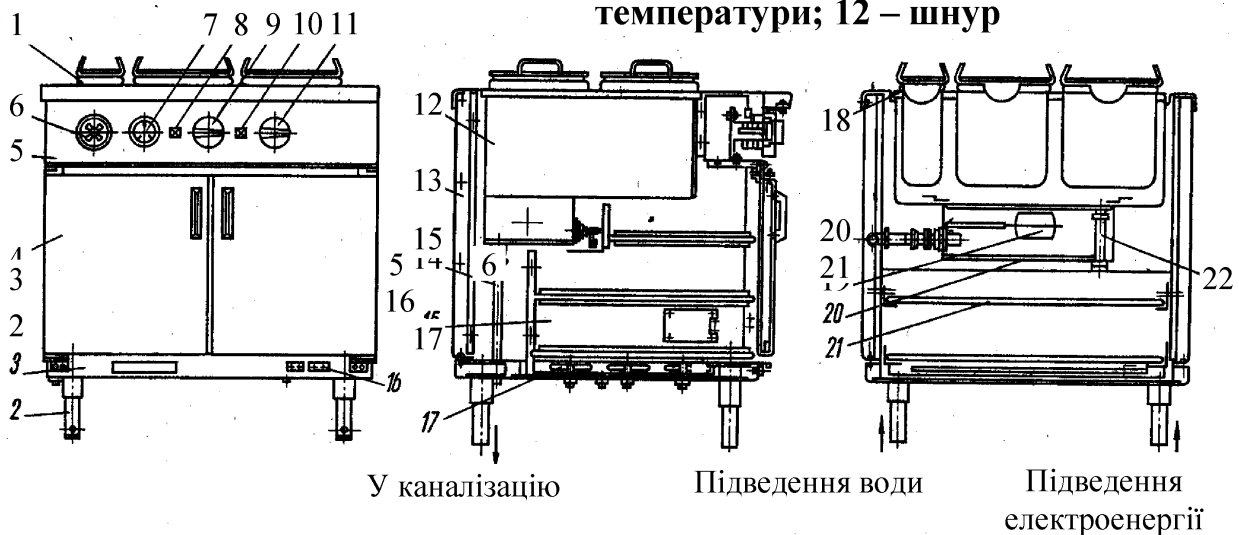

Рис. 10.5. Марміт стаціонарний електричний секційно-модульований МСЭСМ-50: 1 – мармітниця; 2 – ніжка; 3 – основа; 4 – дверцята; 5 – панель керування; 6 – вентиль підведення води; 7 – розетка У94-0; 8 – сигнальна лампа з червоним світлофільтром; 9 – вимикач; 10 – сигнальна лампа із зеленим світлофільтром; 11 – перемикач; 12 – стіл-піддон; 13 – кожух; 14 – труба зливна; 15 – шафа тепла; 16 – болт заземлення; 17 – трубчастий електронагрівач; 18 – вставка; 19 – пристрій поплавковий; 20 – ТЕН парогенератора; 21 – полка; 22 – труба-пробка

Стойка-накопичувач СНР призначена для накопичування та роздачі обідів, які скомплектовані на спеціальних підносах, а також для підтримання заданої температури перших та других страв.

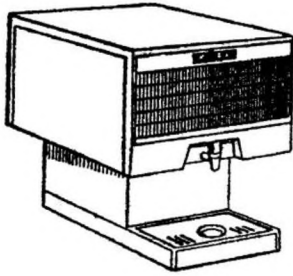

Рис. 10.6. Термостат ТЭ-25

Термостат ТЭ-25 призначений для нагрівання й утримання в гарячому стані какао, кави та інших гарячих напоїв. Встановлюється на прилавках буфетів, кав'ярних прилавках і в лініях самообслуговування. Складається з наступних елементів: рами з опором, кожуха (всередині кожуха є висувна ємність з краном, кришкою та фільтром), ТЕНа, кришки, датчика-реле температури, панелі керування, сигнальної лампи, решітки та піддону (під краном).

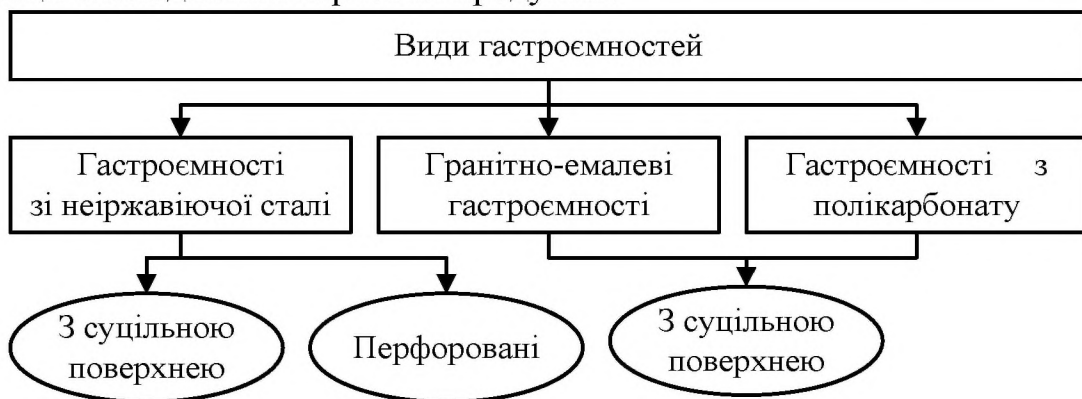

Кейтеринг – один із сучасних напрямів розвитку ресторанного господарства, який характеризується широкою комерційною орієнтацією. Під кейтерингом розуміють обслуговування клієнтів поза межами приміщень підприємств ресторанного господарства. У більш вузькому розумінні кейтерингом називають послуги ресторанів виїзного обслуговування.

Гастроємності із неіржавіючої сталі призначені для здійснення процесів варки в рідині, на парі, припускання тушіння, зберігання транспортування, роздачі та реалізації кулінарної продукції.

Гранітно-емалеві гастроємності призначені для проведення процесів жарки, запікання, випікання з наступним зберіганням, транспортування та роздачею.

Гастроємності з полікарбонату призначені для зберігання, демонстрації та реалізації охолоджених харчових продуктів.

Види обладнання для кейтерінгу:

теплові шафи	порційні контейнери
пересувні візки	таці з термоізоляцією
пересувні контейнери	термоконтейнери
марміти пересувні	транспортні контейнери
диспенсери для роздавання тарілок	термобокси
пересувні бари	